



Jon Voss: Invigningstal Pride 2019

Datum

31 juli 2019

Plats

Stockholm

Ärad att få vara med att inviga Pridefestivalen, stolt över att ha varit med på alla Frigörelseveckor och Prider sedan 1977. Vilken utveckling vi fått vara med om! Ärad att få vara här med flera av senaste decenniernas kanske mest framgångsrika kämpar för mänskliga rättigheter. Många som genom sina insatser bidragit till det öppna samhället. Och trots att det finns kvar att göra, så har vi ändå kommit långt. Samtidigt är lätt att glömma att fram till för 10 år sedan så ansåg det svenska samhället det helt nödvändigt att genom lag särskilja samkönad kärlek från olikakönad. Politiska partier i och utanför Sveriges riksdag kämpade hårt för att förhindra mig och min man att ingå äktenskap på samma villkor som våra syskon. Det är bara 10 år sedan! Det är lätt att glömma att fram till för 10 år sedan ansåg svenska myndigheten Socialstyrelsen det helt nödvändigt att upprätthålla sjukdomsklassifikationen av BDSM, fetichism och transvestism. Med beslutet att den 1 januari 2009 upphöra med sjukdomsklassificeringen tog Sverige åter en internationell ledarroll och förra året följde Världshälsorganisationen efter när deras klassifikation av sjukdomar uppdaterades. Älskade fetischister, BDSM-njutare och transpersoner bakom och framför Kinkykvarterets plank, det är en viktig framgång att vi nu alla förklarats i största allmänhet friska! Det är lätt att glömma att det bara är 6 år sedan som tvångsterilisering som lagkrav för ändrad könstillhörighet avskaffades. Det, liksom i alla fall ett symboliskt skadestånd till de som drabbades av övergreppen är i sig en framgång – men det är först nu – i vår samtid – som vansinnet upphört. De framgångar vår helt formidabla rörelse har haft är fortfarande mycket sköra. Med ett enkelt pennstreck kan folkmajoriteten i försvagade demokratier utan stabil rättsordning besluta att förpassa oss in i garderoben igen. Som när Donald Trump tidigare i år med just ett pennstreck beslutar att transpersoner inte längre får plats i landets väpnade styrkor. Som nu då en växande del av Europas befolkning ännu en gång låter sig förföras av det lätta och uppenbart tillfredsställande i att exkludera de som på något sätt avviker från just nu beslutad standard. Regeringarna i länder som Polen och Ungern förskräcker och med regeringarna i Brasilien och i Ryssland utgör dessa direkta

hot mot minoriteter inkluderat hbtq-personer genom att underblåsa förakt och hat och genom att ignorera övergrepp och mord. De försvagar medvetet och strategiskt grundläggande regler för demokratier där respekten för den enskildes mänskliga rättigheter är en av grundstenarna. 1979 hade en grupp aktivister inom RFSL tröttnat på att i flera års tid bemötas med kalla handen för kravet om att den absurda sjukdomsklassificeringen av homosexualitet skulle tas bort. De beslutade sig för att öka trycket med humor och ockupation. Under den Homosexuella Frigörelseveckan uppmanades homosar att sjukskriva sig hos Försäkringskassan: ”Jag är lite homosexuella idag, så jag stannar hemma från jobbet.” Anne-Maria i Jönköping fick faktiskt ut sjukpenning för de dagar hon kände sig lite extra lesbisk. Den 29 augusti satte sig ett 30-tal personer i Socialstyrelsen trappa, blåste i visselpipor, sjöng och skanderade ”Slut på ångest, skam och kval, hellre dö än bli normal”. Efter en stund kom nyttillträdde generaldirektören Barbro Westerholm ner i trappen – och hon höll med oss ockupanter. Det tog två månader så såg hon till att svenska myndigheter inte längre klassade homosexualitet som en sjukdom. Den i förhållande till kravallerna i New York, tio år tidigare, något mindre dramatiska ockupationen (polisen tyckte vi verkade snälla) har ändå haft stor betydelse i den svenska hbtq-rörelsens historia. Vi såg att det lönade sig att säga ifrån. Den kamp vi då deltog i och som vår rörelse fortfarande bär budskap om, är att det samhälle som använder sina krafter till att tvinga in människor i en nationalistisk fantasi om nivellerad enfald – det samhället är dåligt för alla dess invånare. Budskapet var och är att kärlek, lust, kön och sexualitet uttrycks på fler än de sätt staten och eller kyrkan lagfäst som de enda godkända. Vår rörelsen kan inte se målet som uppnått då vi släppts in i normalitetens förstuga, får gifta oss och bilda familj och röra oss fritt. För de erfarenheter vi bär av utanförskap och exkludering, vad det gör för oss som grupp, oss som individer och hur det skadar våra samhällen – gör att målet istället handlar om att vara med att bygga och försvara det samhälle som garanterar allas rätt och möjlighet att avvika. När nu locktonerna från politiska krafter som sjunger enfaldens lov når nya framgångar, så är Regnbågsflaggans budskap att vi inte tänker gå tillbaks till ångest, skam och skuld. När partier som från deras grundande lagt sin energi på att försvåra vår samlevnad, liv i säkerhet och öppenhet, åter vinner kraft, då vet vi att kampen är långt från avslutad. Att ett parti som bär vidare traditionen från 20-30-talets fascism och sedan sitt bildande i slutet av 80-talet varit kraftkällan för hat och hot mot landets alla minoriteter, särskilt nyanlända, särskilt muslimer och judar och särskilt hbtq-personer, nu lockar över 15% av landets befolkning, då vet vi att kampen inte är över. Att ett parti som sedan sitt bildande på 60-talet haft

försvårandet av hbtq-personers vardag som ett av sina centrala budskap, nyligen delat bord med de bruna gör att vi vet att kampen inte är över. Det är sant att både Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna efter legaliserandet av samkönade äktenskap och erkännandet av regnbågsfamiljen – trots deras hårda motstånd – idag ”accepterar” reformen. Men Jimmie och Ebba, så lätt glömmet vi inte den politik ni hårdnackat och aggressivt bedrivit under decennier. En politik som handlat om att tvinga oss till det ni kallar normalitet. Jag hoppas att den plump i protokollet som Ebbas lunchhunger var nu istället byts mot att du tydligt markerar armlängds avstånd till bärarna av fascismens bruna budskap om att splittra vårt land. Samtidigt välkomnar självklart hbtq-samhället alla de fantastiska kämpar som skapat förändringar i de tidigare nivelleringsstörande partierna Socialdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Vare sig vi i andra sammanhang är konservativa, liberala eller socialister så handlar engagemanget i hbtq-rörelsen om att bidra till det öppna samhälle som inkluderar sina de facto existerande minoriteter. Oberoende av tro, språk, tradition eller uttryck för kärlek och kön. Ett engagemang som välkomnar avvikelser från normer och som ser styrkan i en familj, en släkt eller ett samhälle som välkomnar mångfald. Ett samhälle som ser att vi de facto har varit och är ett land med många kulturer – ett mångkulturellt samhälle. Till de andra som lockar med nationalismens falska drömmar, med dess rasism och hbtq-förakt, upprepar jag det som den spanska kämpen La Pasionara meddelade Francos fascister på 30-talet: No Pasaran. Ni skall inte passera! Sverigevänner: Nu i veckan firar vi här i parken, på PrideHouse, i Galaärparkens scenkonstfestival, i Kungsträdgårdens regnbågsfestival, vid Stora synagogans shabbat och Svenska kyrkan mässor liksom på ett otal antal fester och i lördagens parad ett Sverige där mångfald får plats i familjen, i slakten och i samhället. Vi ställer oss i frontledet mot de krafter i familjer, i släkter, i stadsdelar och i samhället som med straff, diskriminering, osynliggörande och hot vill tvinga in alla de kommer åt i snävt nationalistiska-, religiösa-, köns- och sexualitetsnormer. Och vi delar med oss av en tacksägelse ur den judiska böneboken Siddur som sägs varje gång man ser ovanligt underliga människor eller djur: ”Lovad är du, Herre vår Gud, världens Kung, du som gör dina skapelser olika.” Ut och festa nu ungdomar i alla åldrar! Glad Pride!

Taggar

2010-tal, 2019, Invigningstal, Man, Pride

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/jon-voss-invigningstal-pride-2019>